

Izbrani primeri za objavo v spletni učilnici

Skupne ugotovitve iz analize zbranih 15 primerov delavnic, izvedenih, 22.6. 23.6. in 1.7. 2020:

- večina primerov je v ideji izstopila iz "cone udobja/ustaljene prakse" in se povezala z različnimi področji ter nagovarja široko skupino učencev na šoli,
- v primerih je potrebno dopisati /dodati element profila strokovnega delavca, ki je/so vključeni v posamezni primer,
- v večini primerov je premalo izrazita povezava med področji, sklopi in dejavnostmi KD,
- pogosto je izpostavljeno načelo fleksibilnosti, kar je pohvalno z vidika umeščenosti RaP-a v življenje in delo šole,
- pri nekaterih primerih gre za povezovanje med področji sklopov,
- cilji so pogosto premalo oz. niso dovolj operacionalizirani,
- še vedno ni jasna razmejitev med dejavnostmi in aktivnostmi (premalo konkretnih aktivnosti pri posamezni dejavnosti),
- povezava med cilji, aktivnostmi in dokazi je pogosto manj jasna,
- v večini primerov je zaznati premalo poudarka na samoiniciativnosti, upoštevanju potreb in interesov učencev v vseh fazah izvajanja učnega procesa,
- cilji so pogosto dobesedno prepisani iz KD, brez potrebne prilagoditve oz. operacionalizacije.

V nadaljevanju so predstavljeni 4 izvorni primeri interdisciplinarnega načrtovanja v RaP-u s povratno informacijo in idejami za nadgraditev.

**1. primer: STARE IGRE IN TRADICIONALNA PREHRANA
(ŽIVLJENJE NAŠIH STARIH STARŠEV)**

Primer so oblikovali učitelji iz OŠ Erjavca Nova Gorica in OŠ Šturje Ajdovščina, na delavnici v okviru medregijskega srečanja v RaP-u, 22.6.2020

Izvirni predlog DEJAVNOSTI interdisciplinarnega primera:

- 1. Ime dejavnosti:** Stare igre in tradicionalna prehrana (Življenje naših starih staršev)
- 2. Ciljna skupina:** od 3. do 5. razreda
- 3. Čas trajanje:** 1. polletje, 2 uri tedensko
- 4. Področje RaP-a:** Gibanje in zdravje za dobro psihično in fizično počutje
  - 4.1.1. Sklopi področja:** Hrana in prehranjevanje
  - 4.2. Področje Rap-a:** Kultura in tradicija

4.2.1: Kultura, umetnost, dediščina in Kultura sobivanja

5. Cilji: področja gibanje in zdravje za dobro psihično in fizično počutje

- ozaveščajo pomen telesnega in duševnega zdravja za dobro počutje in kakovostno življenje,
- bolj razumejo pomen vsakodnevnega gibanja, uravnotežene prehrane, zdravega in varnega okolja, sprostitve in počitka;
- spoznavajo in se aktivno vključujejo v različne gibalne dejavnosti,
- razvijajo navade zdravega prehranjevanja, sodelujejo z drugimi ter varno in odgovorno ravnajo v okolju,
- pridobivajo znanje o preventivnem ravnanju v skrbi za zdravje in varnost (kemijska varnost, tvegana vedenja, preprečevanje nezgod in poškodb, prva pomoč, higiena, varna in zdrava spolnost, varna mobilnost),
- oblikujejo pozitiven odnos do gibanja, zdrave hrane in uravnoteženega prehranjevanja, okolja, samega sebe in drugih ter razvijajo s tem povezana pozitivna stališča, navade in ravnanja;

Cilji področja : Kultura in tradicija

- pridobivajo znanja in veščine za razvoj lastnega kulturnega in svetovnega nazora ter oblikujejo pozitiven odnos do nacionalne, evropske in svetovne kulturno-umetniške dediščine ter njenega vključevanja v sodobnost;
- krepijo in razvijajo neposredne zaznavno- doživljaljske sposobnosti, ročne spretnosti, estetske izkušnje, interese, predstave, domišljijo, ustvarjalnost in inovativnost;
- z uporabo različnih medijev kreativno izražajo ideje, izkušnje in občutja;
- krepijo in razvijajo (samo)spoštovanje, (samo)zaupanje in odgovornost do sebe, drugih in okolja;
- krepijo in razvijajo zavest o aktivnem državljanstvu in nacionalni identiteti ter oblikujejo pozitiven odnos, vrednote in načine ravnanj do različnih etničnih, narodnih in socialnih skupin;

- krepijo znanja, spretnosti in veščine za učinkovito sodelovanje in sporazumevanje v lastnem in tujih jezikih;
- krepijo in razvijajo prosocialno vedenje (empatijo, altruizem, solidarnost, prostovoljstvo);
- oblikujejo in udeležujejo zamisli in pobude v šolskem, lokalnem in širšem okolju (proaktivnost).

6. Aktivnosti:

- kuhanje tradicionalnih slovenskih jedi
- raziskovanje receptov
- raziskovanje in igranje starih iger
- spoznavanje različnih kultur
- folklor in tradicionalni slovenski plesi

7. Dokazi

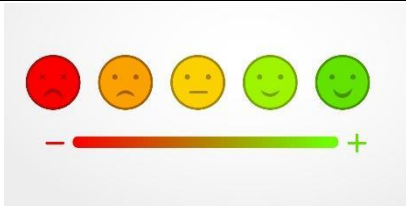
- izdelajo knjigo receptov
- izdelajo zbirko iger (pripravijo didaktično igro, posnetke...)
- izvedejo plesni nastop

8. Načela

- načelo odprtosti, fleksibilnosti in izbirnosti razširjenega programa
- načelo avtonomije in odgovornosti
- načelo povezovanja, sodelovanja in timskega dela
- načelo enakih možnosti ter upoštevanja potreb in interesov učencev

9. Veščine

- sodelovanje
- kritična presoja in vrednotenje
- sistematično raziskovanje
- presojanje virov
- digitalna kompetenca

POVRATNA INFORMACIJA/ splošni vtis z vidika upoštevanja kurikularnega dokumenta.

/nekaj izhodiščnih vprašanj v pomoč pri zapisu povratne informacije/

Kaj je v primeru pozitivnega?

V čem je primer izjemen in vreden posnemanja?

V kateri smeri raziskovanja lastne prakse nas predstavljeni primer pomaga odpeljati?

Primer združuje dve področji KD: Gibanje in zdravje za dobro psihično in fizično počutje ter Kulturo in tradicijo. Povezava področij predpostavlja vključenost različnih strokovnih delavcev, ki izvajajo program RaP-a na šoli.

Primer ponuja dobro izhodišče za oblikovanje dejavnosti interdisciplinarnega pristopa. Opaziti je, da avtorji primera - učitelji, dobro poznajo KD. Povezava dveh področij KD spodbuja k vertikalni in horizontalni povezanosti učencev in učiteljev. V predstavljenem primeru še posebej izstopa smiselna in nazorna ponazoritev dokazov, kjer lahko zaznamo realizacijo navedenih ciljev področij in sklopov. Pri načrtovanju gre za prikaz uspešne povezave med cilji, aktivnostmi in dokazi.

PREDLOGI ZA IZBOLJŠAVE, IDEJE

- Dodati povezanost med različnimi strokovnimi delavci, predvsem znotraj posameznih sklopov.
- Primer postopno razširiti na celo šolo.
- Nekatere dokaze še dopolniti in razširiti z vidika ciljev.

2. primer: PREŽIVETJE V NARAVI

Primer so oblikovali učitelji iz OŠ OŠ Livade, OŠ Pivka, OŠ Bovec, na delavnici v okviru medregijskega srečanja v RaP-u, 22.6.2020

Izvirni predlog interdisciplinarnega primera:

1. **Ime dejavnosti:** Preživetje v naravi
2. **Ciljna skupina:** 6. - 9. razred
3. **Čas trajanja:** 17 ur (9 ur priprave pozimi, 8 ur realizacija spomladi - ena noč)
4. **Področje RaP-a:** Gibanje in zdravje za dobro psihično in fizično počutje
  - 4.1.1. **Sklopi področja:** Hrana in prehranjevanje in Zdravje in varnost
5. **Cilji:**
  - oblikujejo pozitiven odnos do gibanja v naravi
  - rešujejo probleme v novih situacijah (gradnja bivaka, kurjenje ognja, iskanje užitnih plodov,...)
  - spoznajo naravne plodove in užitne okusijo, zaužijejo
  - spoznajo energijsko vrednost gozdnih rastlin in gozdnih plodov in razmislijo kako jih vključiti v domači jedilnik
  - znajo poskrbeti za osnovno osebno higieno v naravi
  - se soočajo z novimi situacijami v naravi in z različnimi sprostitevni tehnikami odpravljajo stres/stisko
  - spoznajo osnovne postopke prve pomoči in temeljne postopke oživljanja
6. **Aktivnosti :**
  - a- **priprava:**
    - poznavanje opreme
    - spoznavanje užitnih in neužitnih plodov v naravi (teorija)
    - vaje za splošno kondicijsko pripravo (vzdržljivost, moč)
    - poznavanje nevarnosti v naravi (teorija)
    - prva pomoč (teorija, simulacija)
    - kako narediti bivak (teorija)

- kako zakuriti ogenj (varnost)

b- preživetje v naravi:

- potrebna oprema (osebna in skupna: voda, spalna vreča)
- pohod do prenočišča
- kurjenje ognja
- izdelava bivaka
- nabiranje gozdnih sadežev/plodov, poznavanje različnih gozdnih sadežev (gobe, ribe, jagode, borovnice, jerebika,...)
- nudenje prve pomoči
- prepoznavanje živalskih sledi

7. Dokazi:

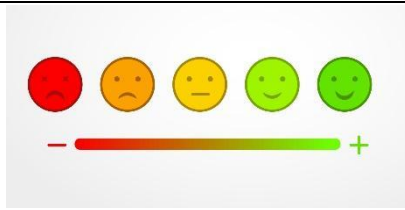
- postavljen bivak
- zakurjen ogenj
- siti želodčki
- dobro počutje
- skrb za poškodbo
- smeti odnesejo s seboj in poberejo kakšno tujo smet
- poiščejo potok, izdelajo stranišče, ščetkanje zob z brezo

8. Načela:

- načelo odgovornosti
- načelo sodelovanja in timskega dela
- načelo ustvarjalnosti in inovativnosti

9. Veščine

- sodelovanje in komuniciranje
- reševanje problemov
- ustvarjalnost
- kritično mišljenje

POVRATNA INFORMACIJA/ splošni vtis z vidika upoštevanja kurikularnega dokumenta.

- /nekaj izhodiščnih vprašanj v pomoč pri zapisu povratne informacije/
- *Kaj je v primeru pozitivnega?*
- *V čem je primer izjemen in vreden posnemanja?*
- *V kateri smeri raziskovanja lastne prakse nas predstavljeni primer pomaga odpeljati?*

Primer združuje dve področji: *Gibanje in zdravje za dobro psihično in fizično počutje ter Kulturo in tradicijo*. To nakazuje širšo skupino vključenih strokovnih delavcev.

Cilji so primerno operacionalizirani, niso neposredno prepisani iz KD, vendar so sledljivi.

Aktivnosti so razdeljene na vse šolsko leto in zamišljene po etapah, npr. priprava, preživetje v naravi (izvedba). V predstavljenem primeru je v vseh elementih načrta možno zaznati vlogo učencev oz. so pripravljene okoliščine, ki učence nagovarjajo k aktivni vlogi.

Primer ponuja odličen razmislek načrtovanja dejavnosti v RaP-u na nivoju celotne šole, kjer se povezujejo tako dejavnosti, prepletajo aktivnosti in sodelujejo učenci in izvajalci tj. strokovni delavci.

Primer ponazarja vsebinsko in ciljno nadgradnjo obveznega programa z aktualnimi vsebinami iz okolja ter vključuje didaktično načelo aktualizacije.

V ideji primera je dobro zastavljen procesni vidik, načrtovanje in raspored aktivnosti učencev skozi celo šolsko leto. Te aktivnosti ponazarjajo smiselno načrtovanje, usmerjanje učencev v delo z viri (pridobivanje potrebnih vedenj, znanj) ter neposredno uporabo naučenega (povezavo med teorijo in prakso).

PREDLOGI ZA IZBOLJŠAVE, IDEJE

- Dodati izvajalce t.j. strokovne delavce in morda zunanje sodelavce pri izvedbi preživetja v naravi.
- Aktivnosti, kjer je zapisana teorija velja dopolniti z zapisom, kaj bodo učenci v fazi priprave spoznavali, raziskovali ...
- Razmisliti o tretji etapi dejavnosti, ki naj sledi preživetju v naravi, npr. kot priprava oblikovanja promocijskega filma, ki ga učenci predstavijo na zaključni prireditvi, ki jo sami organizirajo in izpeljejo.
- Preživetje v naravi lahko predstavlja zaključek "projekta" cele šole - z različnimi dejavnostmi opolnomoči učence za preživetje v naravi.

3. primer: KOREKTIVNA VADBA

Primer so oblikovali učitelji iz IV. osnovne šole Celje na delavnici v okviru medregijskega srečanja v RaP-u, 1.7.2020.

Izvirni predlog interdisciplinarnega primera:

1. IME DEJAVNOSTI Korektivna vadba
1. CILJNA SKUPINA učenci druge in tretje triade, ki potrebujejo prilagojene gibalne spodbude in posebno skrb zaradi gibalnih, učnih, zdravstvenih ali vedenjskih posebnosti
2. ČAS TRAJANJA šolsko leto, 35 ur
3. PODROČJE RAP-A: Gibanje in zdravje za dobro psihično in fizično počutje
4. CILJI
  - pridobivanje vse bolj zavestnega nadzora nad svojim telesom
  - izboljšanje vzdržljivosti in gibalne učinkovitosti
  - izboljšanje telesne drža
  - aktiviranje socialnega in čustvenega področja vadečih
  - ozaveščanje o pomenu zdrave prehrane

5. AKTIVNOSTI

- vaje in igre, ki omogočajo prilagajanje pravil in intenzivnosti
- vaje za telesno držo, krepitev mišic stopalnega loka
- vaje za izboljšanje gibljivosti
- aerobne vaje za uravnavanje ITT
- vaje zaupanja in sodelovanja za krepitev samozavesti
- priprava uravnoteženih obrokov po vadbi

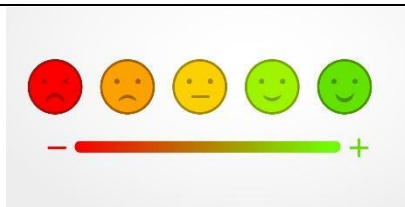
6. DOKAZI primerjava inicialnega in finalnega stanja

7. NAČELA

- načelo upoštevanja potreb in interesov učencev
- načelo povezovanja, sodelovanja in timskega dela
- načelo formativnega spremljanja in spodbujanja samoregulacije

8. VEŠČINE

- učinkovito kritično mišljenje

POVRATNA INFORMACIJA/ splošni vtis z vidika upoštevanja kurikularnega dokumenta.

- /nekaj izhodiščnih vprašanj v pomoč pri zapisu povratne informacije/
- *Kaj je v primeru pozitivnega?*
- *V čem je primer izjemen in vreden posnemanja?*
- *V kateri smeri raziskovanja lastne prakse nas predstavljeni primer pomaga odpeljati?*

Primer predstavlja realizacijo vseh treh sklopov prvega področja KD: Gibanje, Hrana in prehranjevanje, Zdravje in varnost. Nagovarja učence, ki imajo težave na posameznih področjih, ter jih aktivno vključuje v načrtno in sistematično odpravljanje primanjkljajev in razvijanje pozitivne samopodobe skozi celo šolsko leto, predvsem z vidika samouravnavanja.

- **PREDLOGI ZA IZBOLJŠAVE, IDEJE**

- Vključevanje različnih strokovnih delavcev
- Konkretizacija dokazov (navedba načina, instrumentov spremljanja in samoregulacije učencev)

4.primer: OSTANI VZDRŽLJIV, ZDRAV IN SREČEN

II. OŠ Slovenj Gradec, OŠ Ribnica na Pohorju, OŠ Kajetana Koviča Radenci

Primer dejavnosti:

1. **Ime dejavnosti:** Ostani vzdržljiv, zdrav in srečen
2. **Ciljna skupina:** 3. VIO
3. **Čas trajanja:** celo šolsko leto po 1 uro na teden
4. **Področje RaP-a:** Gibanje in zdravje za dobro psihično in fizično počutje
- 4.1.1. **Sklopi področja:** Hrana in prehranjevanje, Zdravje in varnost
5. **Cilji:**
  - ozaveščajo pomen razvoja vzdržljivosti za dobro počutje in zdravje
  - ozaveščajo pomen digitalne pismenosti in varnosti na spletu
  - spoznajo različne metode za razvoj vzdržljivosti
  - učijo se načrtovati in spremljati svoje delo, napredek
  - zavedajo se pomena uravnoveženega prehranjevanja
  - skozi svojo izkušnjo spoznajo, da trening privede do napredka
  - naučijo si meriti srčni utrip in spoznajo razliko med SU v mirovanju in med naporom; kako razvoj vzdržljivosti vpliva na SU v mirovanju in med naporom
6. **Aktivnosti**
  - uvodno in zaključno testiranje

- razvoj vzdržljivosti: moštvene igre, tek (fartlek, dolgotrajni vzdržljivostni tek, intervalni tek, štafetne igre)
- individualni načrti, dnevnik vadbe (načrtovanje in spremljava, evalvacija): fizični napor, prehrana, hidracija, počitek
- spremljava napora: sporttracker, endomondo, strava,...
- varnost na spletu (informacije, varnost osebne identitete)
- teorija (SU, kvizi, videoposnetki,...)
- srčni utrip (v mirovanju in med naporom), delovanje telesa (osnove fiziologije)
- prva pomoč

7. Dokazi:

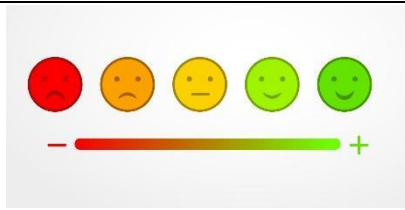
- individualni načrt vadbe
- dnevnik vadbe
- aktivno delo v SU
- izboljšani rezultati na zaključnem testiranju
- priprava šolskega jedilnika (občasno)

8. Načela:

- načelo avtonomije in odgovornosti
- načelo enakih možnosti ter upoštevanja potreb in interesov učencev
- načelo formativnega spremljanja in spodbujanja samoregulacije

9. Veščine

- samoregulacija
- digitalne veščine

POVRATNA INFORMACIJA/ splošni vtis z vidika upoštevanja kurikularnega dokumenta.

- *Kaj je v primeru pozitivnega?*
- *V čem je primer izjemen in vreden posnemanja?*
- *V kateri smeri raziskovanja lastne prakse nas predstavljeni primer pomaga odpeljati?*

Primer izkazuje razvijanje samoregulacije in uporabo digitalnih veščin. Pri učencih spodbuja uporabo teoretičnih spoznanj v praksi in jih spodbuja k osmišljanju njihovega razumevanja spoznanega. Vidna je povezava med cilji, aktivnostmi in dokazi.

Izbor načel je smiseln, saj le-ta podpirajo vsebine elementov načrta. Nabor veščin je optimalen, kar je razvidno iz aktivnosti, ki jih učence spodbujajo k razvijanju in utrjevanju pridobljenih veščin.

PREDLOGI ZA IZBOLJŠAVE, IDEJE

- Dodati izvajalce t.j. strokovne delavce in morda zunanje sodelavce pri izvedbi preživetja v naravi
- Navedba jasnejših povezav s sklopom PREHRANA ter DUŠEVNIM ZDRAVJEM (konkretizacija pri vseh elementih - med cilji, aktivnostmi in dokazi)

USMERITVE PRI NAČRTOVANJU INTERDISCIPLINEGA PRISTOPA V RAPU- predlog

V nadaljevanju je predstavljena tabela z elementi načrtovanja interdisciplinarnega pristopa dejavnosti v RaP-u. Posamezni elementi imajo trditve ali vprašanja, ki nagovarjajo učitelje h kritični presoji načrtovane vsebine primera.

ELEMENTI	TRDITVE oz. VPRAŠANJA	✓
IME DEJAVNOSTI	Ali je interdisciplinarni primer dejavnosti RaP-a povezan z obveznim programom OŠ? Je naslov privlačen (uporabljena terminologija, ki jo učenec razume)? Je naslov zanimiv za učenca? Je aktualen in povezan z lokalnim okoljem?	
CILJNA SKUPINA	Koga nagovarja? <ul style="list-style-type: none"> - posamezni razredi (horizontalna) povezanost - povezanost po VIO - vse na ravni šole - interesne skupine - drugo: dopisati	
IZVAJALCI/ STROKOVNI DELAVCI	Strokovni profil učitelja Izvajanje dejavnosti v RaP-u Zunanji sodelavci	
SKLOPI IZ KD	Povezanost med sklopi znotraj enega področja Povezanost med sklopi različnih področij Znotraj enega sklopa različne vsebine Navezava na ostale naloge in projekte, ki potekajo na šoli	

CILJI	<p>Cilji so v dobesedno prepisani iz KD</p> <p>Cilji so interpretirani iz KD z osmišljanjem naziva dejavnosti</p> <p>Cilji so operacionalizirani in konkretizirani</p>	
NAČELA	Izbrano načelo je prepoznano / sega v vse elemente načrtovanja (cilji, aktivnosti, dokazi)?	
VEŠČINE	<p>Kako so naštetе veščine neposredno vezane z aktivnostmi?</p> <p>Veščine osmišljajo načrtovane aktivnosti?</p>	
AKTIVNOSTI	<p>So aktivnosti usmerjene na učenca?</p> <p>Ali in kako aktivnosti osmišljajo načrtovane cilje in se navezujejo na dokaze?</p> <p>Ali so aktivnosti posledica upoštevanih načel?</p> <p>Kako aktivnosti izkazujejo razvoj posameznih veščin?</p>	
DOKAZI	<p>Ali načrtovani dokazi izkazujejo doseganje ciljev?</p> <p>Ali in kako dokazi izkazujejo rezultate učenčevih aktivnosti?</p> <p>Vključujejo interese, zmožnosti posameznega učenca?</p> <p>So dokazi enaki kot pri obveznem programu?</p>	
<p>ČAS IZVAJANJA</p> <p>trajanje</p> <p>obseg</p>	<p>Kontinuiran potek skozi vse šolsko leto</p> <p>Fleksibilno izvajanje</p> <p>Enkratni dogodek</p> <p>Modularni potek v več ponovitvah</p>	

